

Husdyrbruget 1881.

En ualmindelig stræng og langvarig Vinter, et føleligt Brist af Hø og Roer og delvis Fodermangel op i Foraaret, det deraf følgende i høj Grad fordyrede Vinterhold, endvidere en trykkende Spærring af Udførselsvejene, hvorved sidste Vinters ret høje Priser paa Husdyrprodukter ikke i Almindelighed kom Landmanden til Gode, og endelig en, med Undtagelse af en ganske kort Tid i Juli Maaned, i det Hele ugunstig Sommer, — det er i korte Træk de kun lidet tilfredsstillende ydre Vilkaar, som de fleste Grene af vort Husdyrbrug have været underkastede i det sidste Landbrugsaar.

For at bøde paa den ringe Mængde Hø og den udroje Halm blev Forbruget af Kraftfoder gennemgaaende meget betydeligt sidste Vinter. Og da Sæden var velhøstet og gav en god Handelsvare, saa tyede man selvfølgelig i stor Udstrækning til Handelsfoderstofferne, og Forbruget af Klid og Oliekager har derfor været ualmindelig stort — større end i noget tidligere Aar. Hvor stort det virkelige opfodrede Kvantum, er kan selvfølgelig ikke bestemmes, men Overskudsindførselen har været af Klid 77,7 Mill. Pd., af Oliekager 43 Mill. Pd., eller omtrent 7 Mill. Pd. mere af hvert Slags end i 1876, hvilket sidste Aar ellers hidtil havde den største Indførsel. Ogsaa andre Grunde end den formodede mindre Opfodring af Sæd have været medvirkende til, at Forbruget af Handelsfoderstoffer har været

saa stort i det forløbne Aar, og som saadanne maa særlig fremhæves den meget strænge Vinter, der tærede stærkt paa Foderet, og dernæst den tarvelige Græsning en stor Del af Sommeren, saa at man endog ofte maatte støtte Besætningen med Krafftoder paa den ene eller den anden Maade i selve Sommertiden. Disse uheldige Omstændigheder have desværre bevirket, at Mejerierne ikke have havt Erstatning for det store Krafftoderforbrug i Form af et højere Smørudbytte, thi dette er endog lidt mindre end almindeligt.

Priserne paa Levekvæg og magert Kvæg have iaar været vekslede paa en mindre heldig Maade. I Efteraaret 1880 vare Mejerikøer og magre Dyr gennemgaaende ved god Pris, men Vinteren bragte saa godt som fuldstændig Standsning i Handelen, og da Foraaret kom, var Hjemmehandel umulig, fordi Faa eller Ingen kunde købe dels paa Grund af Fodermangel og dels, for Sjællands Vedkommende, hvor Opkjøbet paa den Tid ellers er betydeligt, paa Grund af Udførselsforbudet. Handelen med Kælvkøer paa Kjøbenhavns Marked var derfor stillestaaende lige fra Begyndelsen af det nye Aar. Paa den anden Side var ogsaa Handelen paa Marsken uheldig. Da Foraaret var koldt og Græsset trykket, kunde man ikke købe i Husum. Det synes ogsaa, som om der nu føres en større Mængde magert Kvæg fra Gesten til Marsken end forhen, og paa Grund af det tvungne Salg af Fedekvæg i London ere Græsfedningen og Udførselen fra Marsken aftagne betydelig i de senere Aar, ligesom der ogsaa er taget en Del Jord under Plov. Som Følge af disse Forhold er Marskhandelen bleven mere og mere ufordelagtig. Men skjøndt der sidste Aar førtes noget færre magre Kreaturer Syd paa, saa sende vi dog endnu et meget betydeligt Antal over Landgrænsen.

De ovennævnte Prisforhold for magert Kvæg vare i og for sig heller ikke gunstige for Kvægfedningen. Men en Række andre Forhold have desuden bidraget til at stille denne meget ufordelagtig i det sidste Aar. Som sagt vare Efteraarspriserne temmelig høje og Indkjøbet derfor gennemgaaende temmelig dyrt. Dernæst vare Foderpriserne forholds-

vis høje, og da Roerne mange Steder vare knappe, maatte Fedningen blive kostbar. Hvor vanskelige disse Forhold end vare, saa kunde de dog med nogenlunde Lethed været løste, ifald Priserne paa Slægtekvæg havde svaret dertil, samt Udførselen været uhindret, men dette var langt fra Tilfældet. De engelske Markeder vare ret gode i den første Del af Vinteren, men da Havnene, med Undtagelse af Esbjerg, vare spærrede af Is, og Forsendelsen med Jernbanen paa Grund af Snestandsning var lang og besværlig, fik Landet kun liden Gavn af denne Konjunktur. Inden Havnene aabnedes, og Færdselen var bleven mere fri, vare Priserne faldne. Allerede midt i Januar begyndte Nedgangen ved, at der i England udstedtes Forbud mod at flytte Kreaturerne fra et Marked til et andet, og dette Forbud overholdtes indtil Slutningen af Marts. Umiddelbart herefter var der et Par gode Markeder, men dette var kun rent forbigaaende, og kun en Gang i Slutningen af Maj og atter en Gang i Juni var Markedet at kalde godt. Det derpaa følgende varme Vejr samt Tilførselen fra Amerika umuliggjorde høje Priser for Resten af vor Udførselstid. Det er ikke noget fornøjeligt Billede, man faaer af de to engelske Hovedmarkeder, London og Newcastle, ved at gjen-nemgaa Beretningerne herfra for sidste Aar. Det er indlysende, at det engelske Marked er vanskeligt, og at det tillige er blevet vanskeligere i de senere Aar samtidig med den almindelige Dalen af Priserne. Men det er ogsaa tydeligt, forekommer det os, at dette særlig er Tilfældet overfor de ringere Kvaliteter, at det bliver mere og mere vanskeligt at anbringe disse Kvaliteter til rimelige Priser, medens det virkelig fede, gode Kvæg er langt lettere at sælge. Dette Forhold, der vel nærmest kan udledes fra Konkurrencen med Amerika, idet Kjødet herfra gjen-nemgaaende sælges til billige Priser og for en meget stor Del har Marked tilfælles med den simplere Kvalitet, giver imidlertid den stærkeste Opfordring til os om at producere bedre Varer. Men det er endnu langt fra, at det store Flertal af Afsendere har faaet Øjet op herfor, idet der er

en temmelig almindelig Ængstelse for at løbe den Risiko og gjøre det Udlæg, som ganske vist er forbunden med en videre dreven Fedning. Og dog vil en fornuftig anlagt og gennemført Fedning, hvorved Dyret, for saa vidt det egner sig dertil, fremstilles nogenlunde »fedt« paa Markedet, sikkert i de allerfleste Tilfælde være den mest lønnende.

Ved Siden af denne Tilbageholdenhed overfor den stærkere Fedning selv af dertil skikkede Dyr har der tillige i de senere Aar gjort sig et Forhold gjældende især for Studenes Vedkommende, som i og for sig ikke ligefrem bidrager til at stille os heldigere paa Englands Markeder. Som Følge af en større Trivelighed og hurtigere Væxt er Studen nu betydelig yngre end før, naar den afgaaer til England. Men deraf følger, at de ældre, svære jydsk Stude, der bleve kornfedede i Løbet af Vinteren, og som skattedes saa højt, nu ere blevne sjældnere. Og paa den anden Side har man dels næppe endnu alle vegne lært at behandle den hurtigere voxende Stud saaledes, at den større Trivelighed kommer til sin Ret, og dels frister den hurtige Om-sætning, som man har begyndt at faa Smag paa, let til at være mindre omhyggelig ved Fedningen og til at afsende mindre velfedede Dyr. Det kan derfor ikke undgaa Opmærksomheden, at der, især i et Aar som det sidste, aabenbarer sig en alt for stor Uoverensstemmelse mellem de skærpede Fordringer, som det engelske Marked mere og mere stiller til Kvaliteten, og den Maade, hvorpaa vi i det Hele have søgt at imødekomme disse Fordringer. Og har Kvægfedningen iaar betalt sig mindre godt, saa skyldes dette, især for den sidste Del af Aaret, vistnok ogsaa for en Del netop den almindelige Mangel paa Forstaaelse af den særegne Karakter hos det Marked, for hvilket man producerer. Vi burde opdrætte bedre, og især bliver det mere og mere nødvendigt at basere Opdrættet og Fedningen paa Rodfrugt; og om det end selvfølgelig ikke betaler sig at »fede« ethvert Kreatur stærkt, saa bor det dog holdes for Øje, at det velfedede Dyr gennemgaaende er heldigst stillet paa det engelske Marked.

Medens disse sidste Bemærkninger nærmest gjælde Jylland og de Dele af Landet, som havde en nogenlunde uhindret Adgang til Markedet sidste Aar, saa stiller Sagen sig anderledes for Sjællands Vedkommende, der paa Grund af Lungesygen i næsten 5 Maaneder var fuldstændig afskaaren derfra. Dette i Forbindelse med Lukningen for Sverrig har givet Fedningen paa Sjælland og tildels ogsaa paa de sydlige Øer et Knæk, som den vil have Vanskelighed ved at forvinde. De store Tab, som de sjællandske Kvægfedere iaar have lidt, og de gjentagne Udbrud af Lungesyge opfordre selvfølgelig til stor Forsigtighed, og da Tilgangen af magert Kvæg tillige var mindre, vil Fedningen i det kommende Aar langtfra blive dreven i en saadan Udstrækning som før.

Vor Omsætning med Udlandet af Hornkvæg og Faar har iaar undergaaet betydelige Forandringer i Sammenligning med, hvad der fandt Sted i de senere Aar. Saaledes have vi vel iaar forøget Overskudsudførselen med 11800 Stkr. Hornkvæg imod sidste Aar, men dette Resultat er fremkommet ved, at Indførselen kun beløber sig til 7300 iaar imod 21900 ifjor, og Bruttoudførselen er derfor alligevel noget (2500) mindre end ifjor. Ligeledes er Indførselen af Faar omtrent 7000, Bruttoudførselen 9200 og Overskudsudførselen 2300 mindre end ifjor. For Faarets Vedkommende skyldes disse Tal for en Del den aftagende Faarebestand, men ere dog lige som for Hornkvægets Vedkommende navnlig en Virkning af Indførselsforbudene nærmest imod Sverrig men ogsaa imod Tyskland.

Da den ondartede Lungesyges Forekomst her i Landet i de sidste Aar er udførlig omtalt i dette Tidsskrifts 15 B. S. 616 o. flg., skulle vi ikke her komme ind paa de enkelte historiske Data denne Sag vedrørende. Men da disse Sygeudbrud have haft saa overordentlig følelige Virkninger for Husdyrbruget og tillige true med at fremkalde en grundig Omvæltning i Kvægfedningen for Fremtiden, skulle vi i Korthed berøre et Par Omstændigheder herved. Det forekommer os da, at der er Grund til

at minde om, hvor skjæbnesvanger det har viist sig at forlade det hidtil fulgte strænge Nedslagningsprincip, saaledes som dette skete overfor Besætningen paa Aagesholm. Naar Autoriteterne have antaget, at den svenske Ko, der døde af ondartet Lungesyge paa Aagesholm den 4de Marts, en Maaned før kan have bragt Smitten til Vesterbro ved her at staa i en Stald een Dag, saa vilde denne Ko selvfølgelig ogsaa have kunnet føre Smitten til Aagesholm, hvor den senere stod i Besætningen i over 3 Uger, før den blev afsondret, og indtil kun 7 Dage før den døde af Sygen. Og da tilmed en anden Ko samtidig viste sig at lide af ondartet Lungesyge, saa burde Besætningen paa Aagesholm strax have været nedslagen. Udførselen fra Sjælland vilde da være bleven fri meget før og de store Tab og den almindelige Utilfredshed for en Del været undgaaede saavel som Spærringen fra Tysklands Side. Vi erkjende selvfølgelig, at det den Gang ikke har været saa let som nu bagefter og i visse Retninger umuligt at overse Følgerne af ikke at slaa ned strax. Vi erkjende tillige, at der ved en saadan Lejlighed med større eller mindre Grund kan fremkomme Betænkelighed ved at foretage en saa bekostelig Foranstaltning, som Nedslagningen af en større Besætning er. Men saa meget mere fortjener den her omtalte Side af Sagen at fremhæves for at give os en Lære i mulig paakommende Tilfælde. At opgive Nedslagningen som paa enkelte Steder i Udlandet, hvor Sygen har taget Overhaand, og hvis Stilling til Englands Marked er anderledes end vor, vil der forhaabentlig ikke blive Tale om her i Landet, men der er da intet andet for end strængt og uden Nølen at følge Nedslagningsprincippet. — En meget beklagelig Følge af Lungesygesagen er Spærringen overfor Sverrig og den Bitterhed imod os, der herved er fremkaldt paa den anden Side af Sundet. Hvad denne sidste vedrører, maatte den formentlig kunne været undgaaet, hvis paa den ene Side Svenskerne vilde have indseet, at baade Mistanken om, at Sygdommen kom fra Sverrig, og selve Lukningen vare berettigede, idetmindste indtil nærmere Under-

sogelser forelaa, samt hvis vi paa den anden Side strax udtrykkelig havde betegnet Spærringen som en midlertidig Forholdsregel.

Det er for Øjeblikket endnu ikke muligt at overse, hvad Følger Spærringen overfor Sverrig og Tysklands Lukning imod os, saafremt de vedblivende opretholdes, kunne have for Kvægfedningen her i Landet. Men det kan ikke godt lades ude af Betragtning, at det er gamle Handelsveje, som herved stoppes, at en saa konservativ Erhvervsgren som Husdyrbruget kun yderst vanskelig lader sig bøje ind i nye Baner, og at særlig Opdrættet samt Kvægets Omsætning og Fedning som Følge heraf trues med Tab. Paa den ene Side vilde en Fordyrelse af det magre Kvæg paa Øerne, der let kan blive en Følge af Spærringen overfor Sverrig, under de nuværende Foder- og Fedepriser umuliggjøre enhver nogenlunde fordelagtig Fedning, og paa den anden Side vil det være særdeles vanskeligt for Jylland at blive af med sit Overskud af omtrent 40,000 Stkr. magert Kvæg. Om end Øerne ville kunne tage en Del af dette Overskud, skjøndt dog næppe i nogen stor Udstrækning, til Foraaret, saa ville Priserne paa jydsk Kvæg dog sikkert falde stærkt, og det synes derfor, at det nærmest maa blive Jylland og ikke Øerne, der kommer til at bære det største Tab. For den rolige Udviklings Skyld vilde det derfor være heldigst, om de gamle Handelsveje igjen maatte blive aabnede, men det vil da være nødvendigt, at vi søge at faa Indførselen fra Sverrig betryggende kontrolleret.

Vore Transport- og Udførselsvilkaar for Landbrugsprodukter til England have atter iaar været Gjenstand for en Del Forhandling, og særlig har dette været Tilfældet for Kvægtrafikens Vedkommende. Det er især de høje Fragter for Befordring af Kvæg fra Esbjerg til London samt de ulige og tildels høje Fragttaxter for Befordring af Kvæg paa de jydsk-fyenske Statsbaner, som disse Forhandlinger have drejet sig om, og i hvilke Retninger der ogsaa iaar er opnaaet Resultater, der vel ikke

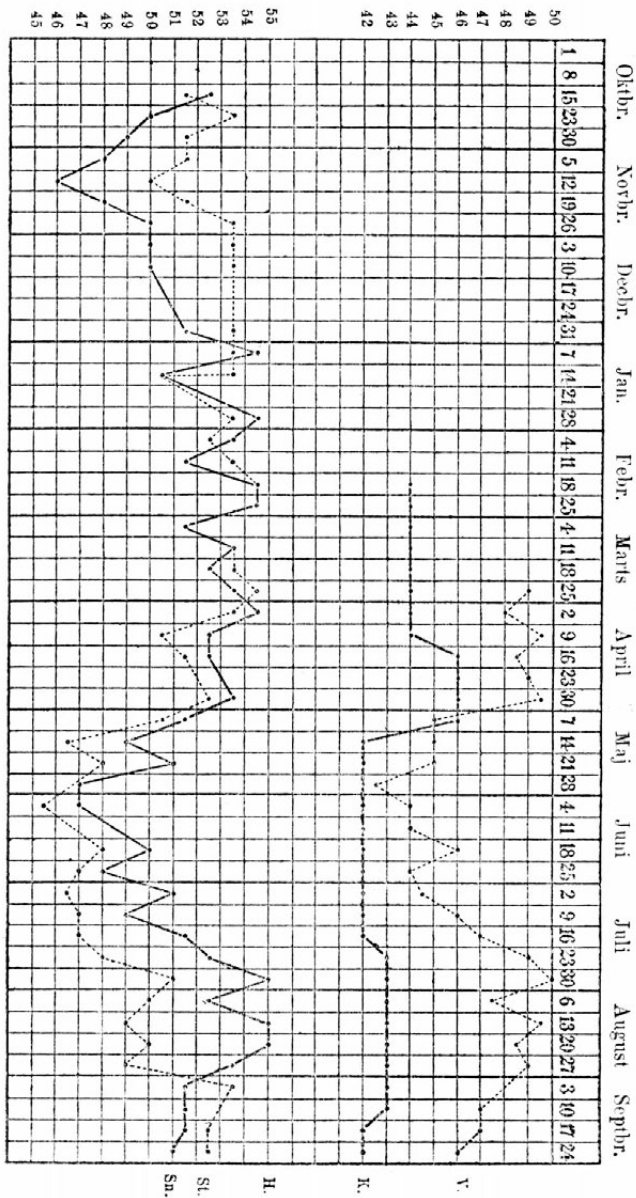
fuldt ud svare til de fra Landmændenes Side nærede Forhaabninger, men som dog til en vis Grad have imødekommet disse. I 1880 anmodede Foreningen af jydsk Landboforeninger det kgl. Landhusholdningsskab om at virke hen til »at opnaa den størst mulige Lettelse i Udførselen af Fedekvæg fra Jylland« ved dels »at søge at formaa det forenede Dampskibsselskab til at nedsætte Fragter og øvrige Omkostninger i Forhold til Konjunkturernes og dels »at andrage paa en billigere Fragt af Kreaturer paa de danske Statsbaner.« Fra det thylandske landøkonomiske Selskab fremkom der en lignende Opfordring. Landhusholdningsselskabet lod derpaa Transport- og Udførselsvilkaarene her i Landet og nogle Steder i Udlandet nærmere undersøge samt forebragte Sagen for Regjeringen og tilstillede denne det indsamlede Materiale. Sagen var dernæst Gjenstand for Forhandling i Folkethinget sidste Vinter, og den er nu ved Aarets Udgang bleven foreløbig afsluttet dels ved, at der er udarbejdet nye Taxter for Befordring af Kreaturer paa de jydsk-fyenske Statsbaner, og dels ved, at der er fastsat Tarifbestemmelser for direkte Forsendelse af Hornkvæg fra Statsbanestationer i Jylland og Fyen over Esbjerg med det forenede Dampskibsselskabs Skibe til Newcastle og London (via Harwich). Ved de nye Statsbanetaxter er den tidligere Ulighed i Taxternes Størrelse for en Del bleven udjævnet, navnlig ved at de forhen saa høje Taxter for Esbjergs Opland mod Nord og Øst ere blevne nedsatte, — for Vestkystbanen indtil Vemb t. Ex. i Gjennemsnit med 15,5 pCt., — men til Gjengæld ere rigtignok flere af Taxterne paa Østbanen blevne forhøjede, og især er dette Tilfælde med Taxterne for Strækninger paa indtil 8 Mil fra de vigtigste Udførselssteder, der i Gjennemsnit med Undtagelse af Esbjerg ere forhøjede med omtrent 8 pCt. Ved Tarifbestemmelserne for direkte Forsendelse af Hornkvæg, der træde i Kraft d. 1. Januar 1882, erholder Afsenderen fra Statens Side et Fradrag af 5 pCt. i de gjældende lokale Taxter, medens Dampskibsselskabet besørger alle Udgifter fra Esbjerg til Newcastle Havn eller

til Jernbanestation i London for en Betaling, der er omtr. 1 Shilling under de tidligere almindelige Omkostninger. — Som en tilsvarende Bestræbelse efter at udvikle vore Udførselsmidler kan nævnes en Henvendelse fra Mænd i det nordlige Jylland til Indenrigsministeriet om Ønskeligheden af at faa anlagt en Udførselshavn ved det isfri Hirtshals.

Som en tidssvarende Foranstaltning paa dette Omraade kan anføres, at ifølge Bekjendtgjørelse af 30. August modtages stort Hornkvæg til Forsendelse med Statsbanerne fra 1. November til 31. Marts kun i lukket Vogn eller i aabne Vogne dækkede med Presenning. —

Svinefedningen har iaar givet et gennemgaaende godt Udbytte, væsentlig paa Grund af de gode Priser. Efter Noteringerne i »Ugeskrift for Ldmd.« er udarbejdet omstaaende Fremstilling af Svinepriserne i Landbrugsaaet. Den punkterede Linie V. er Kursen for Sengsvinenoteringen fra Varde Slagteri, Linien K. for Københavns Slagterier, og de to underste Linier gjælde Hamburg-Noteringen, hvoraf den punkterede Linie St. er for »bedste store Svin til Udførsel«, og den fuldtrukne Linie Sm. for »Sengsvin til det engelske Marked«. Det vil bl. a. sees heraf, at Noteringen fra Varde meget nøje følger Noteringen fra Hamburg og er betydelig højere end Københavns Slagteriers, hvis Notering forøvrigt er paafaldende ensartet. Hvad Hamburgmarkedet angaaer, saa sees det, at Prisernes Gang Aaret igjennem i Almindelighed taget følges ad for begge Sorter Svin. I den kolde Tid af Aaret ere Priserne med et Par enkelte Undtagelser højest; i Efteraarstiden betales bedste store Svin bedre end smaa; Vinteren igjennem følges begge Sorter nogenlunde ad; i den varme Tid falde Priserne paa begge, men stærkest paa de største og fedeste Svin. Aarets Middelpriis for 46 Markeder i Hamburg er for Sengsvin 51,80 Kr., for store Svin kun 49,20 Kr., altsaa en Forskjel af 2,60 Kr. til Fordel for Sengsvin. I Tiden fra Oktober til April samt i September bliver Middelpriisen derimod for Sengsvin 51,0 Kr. og for store Svin 52,90 Kr., altsaa en Forskjel af 1,90

Kr. til Fordel for de sidste. Hvad angaaer Aarsagen til det stærke Prisfald i November, da maa den nærmest søges i den altfor store Tilførsel, der finder Sted paa denne Aars-tid. Det stærke Fald i Begyndelsen af Maj Maaned er derimod blevet hidledet fra, at Svinene, der, som Følge af den besværlige Transport i Vintermaanederne, vare blevne holdte tilbage for længe, ankom for fede til Mar-kedet, og den ulykkelige Majsfodring anføres tillige atter som en medvirkende Grund, skjøndt der næppe er blevet opfodret meget Majs paa Svinene sidste Foraar. At Kulden og dernæst Foraarstravlheden kan have holdt en Del Svin for længe paa Fedestalden, er ikke urimeligt at antage, og det nævnte Prisfald giver derfor en Paamindelse om, at man bør holde nogen Maade med Fedningen af Svin. — Udførselen af levende Svin iaar er kun 3200 Stkr. mindre end ifjor, da den naaede sit Maximum. Vi have nemlig en Overskudsudførsel iaar af 228,500 Stkr. Derimod er Overskudsudførselen af Flæsk 1 Mill. Pd. mindre end ifjor.

Svinefedningen er iaar bleven drøftet en Del dels i Pressen og dels ved Landmøder. Fra Slagte-rierne har der lydt stærke Klager over, at vore Svin vare for fede, og det er blevet fremsat med stor Styrke, at det danske Flæsk vilde tabe sit Renomé paa det engelske Marked, ifald Svinene vedblivende fededes saa stærkt. Og ved Siden heraf har man næsten overalt søgt Aarsagen til Flæskets Fedme og Blødhed i Fodringen med Majs. Hvad denne sidste Side af Sagen angaaer, maatte den temmelig let kunne oplyses ved Fodringsforsøg, og det jydsk Husdyrbrugsudvalg har derfor søgt at faa saadanne an-stillede. Det er ikke Stedet her at gaa nærmere ind paa hele denne Sag, hvor vigtig den end er; kun skal det be-mærkes, at det synes tvivlsomt, at Fodringen med Majs kan have været Aarsag til en almindelig Forringelse af det dansk Flæsk, da Majsen næppe har været brugt i større Omfang her i Landet end i andre Lande, der drive Svinefedning i samme Udstrækning som vi, og hvis Maj-

sen skulde være Grunden, saa maatte vel Klagerne op-høre nu, da Prisforskjellen paa Byg og Majs forbyder Brugen af dette sidste Foder. —

At Vinteren en lang Tid trykkede Hesteomsæt-ningen, mærkedes paa, at den iaar var mindre en al-mindelig. Med en Bruttoudførsel af 11,802, og en Ind-førsel af 5517 Heste have vi havt en Overskudsudførsel af 6285 Heste. Priserne paa Heste have tilmed været meget gode, saa at Aaret i denne Henseende har været heldigt for de hesteproducerende Egne og Gaarde. I Jylland kostede bedste unge Heste i Foraaret 700 à 1000 Kr., 2 á 3aarige 350 à 600 Kr., unge gode Heste 6 à 800 Kr.; paa Øerne synes Priserne at have været lidt lavere.

Fra de fleste Egne al Landet meldes om, at Husdyr-bruget er i jævn Fremgang; dette kan især kjendes ved, at man søger at forbedre Husdyrbestanden ved Anskaf-felsen af gode Tillægsgdyr. Men der er dog en kjendelig stor Forskjel paa, hvor meget man gjør i denne Henseende i de forskjellige Egne af Landet. Enkelte Egne ere stærkere med i denne Henseende, og her mærkes da en stærk Efterspørgsel efter Kalve især fra Herregaardene; i andre Egne »vover man sig til» at kjøbe et Par Kalve fra en bedre Besætning, men derved bliver det ogsaa, og atter i andre Egne har man ingen Tillid til, at Kvæg-besætningen kan betale sig, man nænner ikke at fodre ordentlig, forstaaer heller ikke at faa et større Foder betalt gennem forædlede Produkter, og her staaer derfor alt næ-sten stille. For Mejeribesætningernes Vedkommende have Fællesmejerierne i flere Egne havt en gavnlig Indflydelse. De samlede Summer af rede Penge og den bestemte Pris, der betales for Mælken, lukker Øjnene op for, hvad denne sidste egentlig er værd, og Kvægholdet fremmes derved. Men det bliver dog nærmest en Slags Falliterklæring fra Bondebrugets Side, ifald det ikke viser sig i Stand til selv at benytte Mælken og deraf at tilvirke et saa værdi-

fuldt Produkt, at et fremadskridende Kvægbrug kan bygges derpaa.

Af mere almene Rørelser til Husdyrbrugets Fremme fra sidste Aar skal fremhæves, at Foreningen af jyske Landboforeninger har udgivet det første Hefte af en Stambog for Heste og Kvæg af jydsk Race, der er den første offentlige Stambog over Husdyr, som er udgivet her i Landet, samt at de samvirkende Landboforeninger i Sjællands Stift have indrettet en lignende Stambog for Heste og Kvæg paa Sjælland og begyndt Indsamlingen hertil; sidstnævnte Foreninger have tillige paa deres Forlag udgivet Stambogsblade til Indretningen af private Stambøger samt Prøvemalkningslister udarbejdede af Kmr. I. B. H. Andersen og Konsulent P. Jessen. — Fællesforeningen i Jylland har sidste Efteraar nedsat et Udvalg for Husdyravl og Husdyrbrug, bestaaende af Jyllands tre Stutterikommissærer: Etatsraad Mourier-Petersen, Proprietær P. Ingwersen og Kmr. Toft samt Inspektør Buus (Formand), Forpagter Branth, S. Elkjær og Konsulent P. Jessen. Hovedformaålet for dette Udvalgs Virksomhed er ved Benyttelsen af de Midler, det maatte finde passende, at arbejde for Bevarelsen og Udviklingen af Jyllands Landracer af Heste og Kvæg. Paa den jyske Fællesforenings Delegeretmøde i Efteraaret anbefaledes tillige Regler for en ensartet Bedømmelse af Kvæget paa Dyrskuerne i Jylland. — Landboforeningerne i Randers Amt have sammen med Randers Amtshusholdnings-selskab forenet sig nærmest for ved fælles Midler at virke for Husdyrbrugets Fremme i Amtet t. Ex. ved Afholdelsen af større Dyrskuer samt Tyreskuer. I Vejleegnen har der dannet sig et Interessentskab for Opdræt og Salg af Tyrekalve af jydsk Race. Ligeledes har der i Sejerslev-Ejerslev-Jordsby Kommune dannet sig en Forening til Bevarelsen og Forbedringen af jydsk Kvæg. Københavns Amts Landboforening har iaar iværksat en Bedømmelse og Præmiering af hele Kvæghold. — Særlig for Hesteavlens Vedkommende

maa nævnes, at man forskjellige Steder ved at give Regler for Præmiering af unge Hingste har søgt at modvirke det alt for almindelige Misbrug af disse til Avl. Saaledes have flere Landboforeninger paa Sjælland, nemlig Frederiksborg Amts, Københavns Amts og Sorø Amts, truffet den Bestemmelse, at ingen 2aarig Hingst, som har været anvendt til Bedækning, kan tildeles Opmuntringspræmie, og at 3aarige Hingste kun kunne erholde Opmuntringspræmie, naar deres hele Udseende godtgjør, at de ikke ere misbrugte ved overdreven Bedækning. Det jydsk Husdyrbrugs-Udvalg har foreslaaet det samme for 2aarige Hingstplage samt ligeledes for 3aarige, hvis disse have bedækket mere end ca. 30 Hopper. Samme Udvalg har tillige henledet Landboforeningernes Opmærksomhed paa, at det vilde være særdeles ønskeligt ved en Kommission hvert Foraar at lade foretage en Mønstring af de unge Hingste, der som 2- og 3-aarige forud ere præmierede, og afgive til Offentliggjørelse en Kjendelse om deres Brugbarhed til Avl. Rougsø og S. Hald Herreders Landboforening har paa Forslag af Etatsraad Mourier-Petersen nedsat en Opdrætningskomite, der skal søge ved Indkjøb at udbrede gode Tillægsdyr særlig Hopper samt søge at faa indrettet Løbegaarde for Plage omkring i Byerne. — Endelig skal endnu anføres, at Landmandsforeningen i Jylland til Indkjøb af kunstig Gjødning har vedtaget at iværksætte en Kontrol med Indkjøb af Foderstoffer, hvorved Kjøberen kunde opnaa at gjøre billigere Indkjøb af bedste Varer samt erholde Garanti for disses Godhed.

P. Jessen.